

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e

Az ügy száma: Kfv.IV.37.266/2025/11.

A tanács tagjai: Dr. Sugár Tamás a tanács elnöke
Dr. Bögös Fruzsina előadó bíró
Dr. Balogh Zsolt bíró
Dr. Dobó Viola bíró
Dr. Kiss Árpád Lajos bíró

A felperes: Felperes1

Cím2

A felperes képviselője: Dr. Nemes Ügyvédi Iroda

Dr. Nemes Imre Zsolt ügyvéd

Cím3

Az alperes: Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal

Cím4

Az alperes képviselője: Bakóné dr. Papp Katalin kamarai jogtanácsos

A per tárgya: erdőgazdálkodási ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Debreceni Törvényszék 103.K.701.927/2024/10.
számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Törvényszék 103.K.701.927/2024/10. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A Kúria a felperes felülvizsgálati eljárás során felmerült költségét 444.500 (négy száznegyvennégyezer-öttszáz) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes mint erdőgazdálkodó az alperesnél 2021. július 14. napján kezdeményezte a Azonosító1 erdészeti azonosítójú, 5,87 Ha területű, mesterséges kocsányos tölgy (a továbbiakban: perbeli erdőrészlet) vonatkozásában annak 2021. évre tervezett fakitermelését. A bejelentés szerint a felperes a perbeli erdőrészletben tarvágás végrehajtását tervezi.

[2] Az alperes a 2021. július 30. napján kelt, HB/15-ERD/15331-2/2021. számú határozatával a perbeli erdőrészlet vonatkozásában kötelezte a felperest 5.870.000.- forint erdőfelújítási biztosíték nyújtására és ezen feltétel teljesülésének igazolásáig a tarvágás végrehajtását megtiltotta. Megállapította, hogy a felperes a tarvágás bejelentésének évében vagy az azt megelőző két évben az adott tárgyév első napján (2020. január 1.) erdőfelújítási kötelezettség alatt álló erdeinek 5 százalékában – összesen legalább egy hektár területen – túllépte az erdőfelújításra vonatkozó határidőt (a Azonosító2 és Azonosító3 erdőrészletek vonatkozásában), valamint az erdőgazdálkodási nyilvántartásba vétele óta 5 év még nem telt el, és korábban még nem végzett eredményes erdőfelújítási tevékenységet. Az alperes határozatát az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) 72. § (1) bekezdésére alapította.

[3] Az alperes a 2024. október 15. napján kelt HB/15-ERD/7732-3/2024. számú határozatával a felperest perbeli erdőrészlet vonatkozásában 5.870.000.- forint erdőfelújítási biztosíték nyújtására kötelezte, mert az erdősitések 2024. év műszaki átvétele során megállapította, hogy a felperes mint erdőgazdálkodó a kezelésében lévő tölgy célállományú mesterséges eredetű erdőfelújítást nem kezdte meg az Evt. végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet (a továbbiakban: FM rendelet) 35. § (1) bekezdésében foglaltak szerint. Hivatkozott az Evt. 52. § (1) bekezdésére, 51. § (10) bekezdésére és az FM rendelet 35. § (1) bekezdésére, továbbá az Evt. 72. § (1a) bekezdésére. Kitért arra, hogy értesítette a felperest az eljárás megindulásáról, felhívva egyebek mellett nyilatkozattételre a körben, hogy az ismételt helyszíni szemlén részt kíván-e venni, de a felperes nem tett nyilatkozatot. Az erdőfelújítási biztosíték összegét az Evt. 82. § (1) bekezdése és az FM rendelet 48. § (1) bekezdése alapján állapította meg, végül tájékoztatta a felperest az Evt. 72. § (1b) bekezdéséről.

A felperes keresete és az alperes védirata

[4] A felperes keresetet nyújtott be az alperesi határozat megsemmisítése és az alperes új eljárásra kötelezése iránt. Kifogásolta, hogy az alperes a HB/15-ERD/15331-2/2021. számú határozatával ugyanezen erdőrészlet vonatkozásában már kötelezte 5.870.000.- forint erdőfelújítási biztosíték nyújtására. Előadta, hogy a jelen perben sérelmezett döntés ezen határozat vonatkozásában semmilyen utalást nem tartalmaz, annak ellenére, hogy az Országos Erdőállomány Adattárában (a továbbiakban: Adattár), mint közhiteles nyilvántartásban az erdőfelújítási biztosíték rögzítésre került.

[5] Az alperes védiratában a határozatában foglaltak fenntartása mellett a felperes keresetének elutasítását kérte. Egyebek mellett hivatkozott arra, hogy a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (4) bekezdése alapján a felperes keresetében előadott, az erdőfelújítási biztosíték vonatkozásában kifejtett jogi érvelés nem vehető figyelembe.

A jogerős ítélet

[6] Az eljárás bíróság jogerős ítéletével az alperes határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. Ítéletének indokolásában rámutatott, hogy az erdőfelújítási biztosíték célja az erdőgazdálkodási tevékenységre kötelezett költségére történő tevékenység elvégzésének a biztosítása [Kúria Kfv.IV.37.094/2023/6-II.], mely előírás nem minősül szankciónak [Kúria Kfv.37.094/2023/6. [43] bekezdése].

[7] Hangsúlyozta, hogy a letét jogintézményének célja – melyre az Evt. preambuluma is utal – az erdő fenntartása, gyarapítása és védelme, amely az egész társadalom érdeke, az erdő közérdekű szolgáltatásai minden embert megilletnek, ezért az erdővel csak a közérdekkel összhangban szabályozott módon lehet gazdálkodni. Jelen esetben az erdőfelújítási biztosíték az erdő helyreállítását szolgálja. Az önkéntes teljesítés hiányában ugyanis a letétbe helyezett összeg az elmaradt kötelezettség más által való teljesítésének költségeit fedezi, azaz fedezetként szolgál.

[8] Kiemelte, hogy az Evt. 38. § (2) bekezdés 1) pontja értelmében az erdőfelújítási biztosíték előírására, teljesítésére, felszabadítására, illetve a kötelezettség törlésére vonatkozó adatok közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősülnek. Figyelemmel arra, hogy a perbeli erdőrészlet vonatkozásában nem vitásan a felperes az erdőfelújítási biztosítékot már megfizette, így az alperes nem tekinthetett volna el ezen tényről a megelőző eljárásban. A fenti bírói joggyakorlat alapján, mivel az erdőfelújítási biztosíték nem tekinthető szankciónak, hanem fedezetnek, így ismételt kötelezésnek csak akkor lehet helye, ha a korábbi erdőfelújítási biztosítékról az alperes rendelkezik. Ezt támasztják alá az Evt. 72. § (4a), (4b) és (4c) bekezdései, amelyek rendelkeznek az erdőfelújítási kötelezettség vonatkozásában annak felszabadításáról, míg az Evt. 106. § (1) bekezdése a halaszthatatlanul szükséges erdőgazdálkodási tevékenység elrendeléséről, az Evt. 106/B. § (1) bekezdése pedig az elrendelt erdőgazdálkodási tevékenység vonatkozásában az erdőfelújítási biztosíték, mint a költségek fedezetének felhasználásáról, amelynek vonatkozásában az FM rendelet 48. § (4) bekezdése is tartalmaz rendelkezéseket.

[9] Mindezek alapján arra a megállapításra jutott, hogy a helyszíni szemlét követően az alperes a rendelkezésre álló adatokat, tényeket tévesen értelmezte. Tekintettel arra, hogy a megelőző eljárás az erdőfelújítás vonatkozásában indult, így az alperesnek az erdőfelújítás céljának biztosítása érdekében nem a biztosíték nyújtására való kötelezést kellett volna ismételten elrendelnie – hiszen a felperest erre 2021. évben már kötelezték, mely összeg a letéti számlán is megjelent –, hanem az Evt. 106. § és 106/B. §-ai alapján az erdőfelújításához kapcsolódó erdőgazdálkodási tevékenység elrendelését az erdőfelújítási biztosíték, mint fedezet terhére.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

[10] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, és az ügyben eljáró bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[11] Kifogásolta a Kp. 78. § (4) bekezdésének az eljáró bíróság általi jogellenes mellőzését, arra hivatkozva, hogy az az ügy érdemére kiható súlyos eljárási szabályszegés volt, mert annak alapján a keresetet el kellett volna utasítani, azonban az ítélet indokolása még csak nem is utal erre a jogszabályhelyre. Utalt az eljárás megindításáról szóló végzésére, hangsúlyozta, hogy abban tájékoztatta a felperest arról, hogy erdőfelújítási biztosíték nyújtására kötelezi az erdőgazdálkodót az Evt. 72. § (1a) bekezdése alapján. Kiemelte, a felperes az eljárásban semmilyen nyilatkozatot nem tett. Rögzítette, hogy a védiratában kifejezetten hivatkozott a Kp. 78. § (4) bekezdésére, kiemelve, hogy amennyiben a felperes álláspontja szerint annak a ténynek, hogy egy eltérő jogcímen már tett le erdőfelújítási biztosítékot, az ügyben jogi relevanciája van, úgy azt már a megelőző eljárásban közölnie kellett volna a hatósággal. Hivatkozott e körben a Kúria Kfv.37.844/2019/5. számú ítéletére, Kfv.45.216/2022/5. számú döntésére, Kfv.37.400/2022/9. számú döntésére, és a BH2024. 170. számú eseti döntésére.

[12] Rámutatott, a felperes ugyan csak egy értesítést kapott, azonban már akkor jelezhetne volna az alperesi eljárással való egyet nem értését. Sérelmezte, hogy az eljáró bíróság az alperes kifejezett hivatkozása ellenére nem foglalt állást a Kp. 78. § (4) bekezdésével összefüggésben, az ítélet indokolásából ugyanis nem állapítható meg, hogy azt miért nem tekintette alkalmazhatónak. Ezzel eltért az irányadó kúriai gyakorlattól, az eltérés indokát nem adta, veszélyeztetve a joggyakorlat egységét, megsértve a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (5) bekezdését.

[13] Azt is előadta az Evt. 72. § (1) és (1a) bekezdéseinek értelmezése körében, hogy a felperes által hivatkozott, a Kúria Kfv.37.094/2023/6. számú döntése a perbeli jogkérdés vonatkozásában ügyazonosság hiányában nem tekinthető iránymutatónak. Megjegyezte, hogy a döntés egyéb megállapításait az eljáró bíróság tévesen értelmezte. Sérelmezte, hogy az eljáró bíróság indokolási kötelezettségének az ügy ezen vonatkozásában sem tett kellően eleget, ugyanis nem indokolta, hogy ügyazonosság hiányában miért tekinti a Kúria Kfv.37.094/2023/6. számú döntését az Evt. 72. § (1) és (1a) bekezdésének elhatárolása szempontjából iránymutatónak. Állította, hogy a felperesnek az együttműködési kötelezettség elmulasztásából nem származhat előnye, különös figyelemmel arra, hogy az Evt. kifejezetten nem tiltja az erdőfelújítási biztosíték más jogcímen történő ismételt előírását. Rámutatott, a felperes részére erdőfelújítási biztosítéknyújtási kötelezettséget első ízben megállapító HB/15ERD/15531-2/2021. számú döntés az Evt. 72. § (1) bekezdésén alapul, amely az érintett erdőrészletben tervezett fakitermelési tevékenység elvégzésének feltételeként rögzítette az erdőfelújítási biztosítékot. Ezzel szemben a perbeli határozat jogalapja eltérő, jelen ügyben az erdőfelújítási biztosíték előírására az Evt. 72. § (1a) bekezdése és az Evt. 52. § (1) bekezdése alapján került sor, egy új mulasztásként megállapított felperesi magatartás jogkövetkezményeként. Rámutatott, az erdészeti hatóság az erdőesítések 2024. évi műszaki átvételének helyszíni ellenőrzése során megállapította, hogy a Azonosító1 erdőrészletben az erdőesítést nem kezdték meg. Az erdőesítés megkezdésének határideje a 2022. évi műszaki átvétel időpontja volt, amelyet az erdőgazdálkodó felperes nem teljesített. Ezen megállapítás vonatkozásában a keresetlevél nem tartalmaz kifogást. A felperes nem vitatta, hogy az erdőfelújítási kötelezettsége teljesítését elmulasztotta.

[14] Kifejtette, hogy az Evt. 72. § (1a) bekezdése a korábbi, HB/15-ERD/15531-2/2021. számú döntés meghozatalát követően lépett hatályba, és az nem ad az erdészeti hatóságnak mérlegelési jogkört az erdőfelújítási biztosíték nyújtására vonatkozó kötelezettség

megállapítására, amennyiben az erdőfelújítást határidőre nem kezdték meg. E jogszabályhely szerinti kötelezés egyedüli előfeltétele az, hogy a hatóság megállapítsa a teljesítési határidő elmulasztását. Ebben az esetben kötelessége az erdőgazdálkodót kötelezni, tekintettel arra, hogy egy kógens rendelkezésről van szó.

[15] Kifejtette, a felperes nem vitatta, hogy az erdőfelújítást határidőre nem kezdte meg, így a hatóságnak a hatályos jogszabályok alapján köteleznie kellett őt erdőfelújítási biztosíték letételére. Utalt e körben a Kúria Kfv.37.094/2023/6. számú döntésére.

[16] Rámutatott, megállapítható, hogy Evt. 72. § (1) és (1a) bekezdéseiben meghatározott erdőfelújítási biztosítékok között jelentős eltérés van mind funkciójukban, mind a felszabadításukra vonatkozó szabályozás okán (az Evt. 72. § (1) bekezdéséhez a 72. § (4a) bekezdése, míg az (1a) bekezdéshez az (1b) bekezdés kapcsolódik). Idézte az Evt. 72. § (1a) bekezdését beiktató, a termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészletek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XL. törvény (a továbbiakban: Módtv.1.) 30. §-ához fűzött jogalkotói indokolást, és kiemelte, a jogalkotó célja szerinti értelmezés nem zárja ki, hogy a hatóság az erdőgazdálkodókat, amennyiben kötelezettségüket nem teljesítik, az Evt. 72. § (1) bekezdését követően a 72. § (1a) bekezdése alapján is erdőfelújítási biztosíték letételére kötelezze.

[17] Arra is hivatkozott felülvizsgálati kérelmében, hogy az eljáró bíróság az Evt. 106. §-ának alkalmazhatóságát is tévesen értelmezte mert ezen jogszabályhely is újraszabályozásra került a HB/15-ERD/15531-2/2021. határozat meghozatala óta, és a hatóság csak a hatályos rendelkezéseket tudja alkalmazni. Előadta, hogy az egyes törvényeknek az agrárminiszter feladatkörét érintő módosításáról 2023. évi XLIV. törvény (a továbbiakban: Módtv.2.) 96. §-a iktatta be a most hatályos szöveget, és mivel átmeneti rendelkezés megfogalmazására nem került sor, így a hatóságnak az általa indított eljárásban a hatályos jogot kell alkalmazni. Hangsúlyozta, bár az eljáró bíróság előírta az alperes számára az Evt. 106-106/C. §-ának az alkalmazását, azonban az Evt. 106. §-a is az Evt. 72. § (1a) bekezdéséhez kapcsolódóan alkalmazható, amire az alperes a per során utalt is. Kifejtette, az Evt. 106. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint az erdőgazdálkodási tevékenység elrendelésének szükséges előfeltételei: az erdőfelújítás elrendelése, az erdőfelújítás megkezdésére nyitva álló határidő elmulasztása és ez okból erdőfelújítási biztosíték nyújtására kötelezés. Az újraszabályozott 106. § az Evt. 72. § (1) bekezdéséhez azért nem kapcsolódhat, mert amikor ezen a jogcímen előírásra kerül az erdőfelújítási biztosíték, akkor még nem telik el az erdőfelújításra nyitva álló határidő. Kiemelte, az Evt. 52. § (1) bekezdése szerint tarvágással érintett erdőben az erdőfelújítást az erdőgazdálkodónak legkésőbb az erdőfelújítási kötelezettség keletkezésének évétől számított második évben, az erdőfelújítás műszaki átvételéig meg kell kezdenie. Az Evt. 72. § (1) bekezdése szerinti erdőfelújítási biztosítékot a tarvágás elvégzését megelőzően kell nyújtani. Az erdőfelújítás megkezdésére a tarvágás elvégzését követő második év műszaki átvételéig van idő. Az Evt. 106. § (1) bekezdés a) pontjában feltételként az a fordulat szerepel, hogy az „erdőfelújítási biztosíték nyújtására kötelezést követő év május 15-ig”. Ez az Evt. 72. § (1) bekezdésére vetítve a határidő csökkentését jelentené, hiszen nem mindegy, hogy az erdőfelújítási kötelezettség keletkezésének évétől számított második évben, vagy az erdőfelújítási biztosíték előírását követő évben május 15-ig kell az erdőfelújítást elvégezni. Az Evt. 106. § (1) bekezdés a) pontja viszont a 72. § (1a) bekezdéssel teljes mértékben összhangban van, az erdőgazdálkodási tevékenység elrendelésére a 72. § (1a) bekezdés szerinti erdőfelújítási biztosíték nyújtása után sem megkezdett erdőfelújítás esetén van jogszabályi lehetőség.

[18] Azzal is érvelt, hogy amennyiben az lett volna a jogalkotó célja, hogy csak és kizárólag egyféle jogcímen lehessen erdőfelújítási biztosíték nyújtására kötelezni az erdőgazdálkodókat, akkor egyrészt ezt kifejezetten rögzítette volna a jogszabályban, másrészt

az új szabályokat (Evt. 72. § (1a) bekezdés) sem szerkezetileg elkülönülten eltérő felszabadítási szabályokkal illeszti be, hanem a 72. § (1) bekezdésébe építi be.

[19] Az alperes a felperes felülvizsgálati ellenkérelemre tett észrevételében egyebek mellett hangsúlyozta, nem állította, hogy ne lenne tudomása az Evt. 72. §-a alapján előírt erdőfelújítási biztosítékról. Érvélése szerint nem az releváns, hogy az Adattárban szerepel-e az a tény, hogy az erdőfelújítási biztosítékot a felperes megfizette-e, hanem az, hogy az eljárást megindító HB/15ERD/7732-2/2024. számú végzésre miért nem adta elő a felperes, hogy az erdőfelújítási biztosíték más jogcímen való előírásával nem ért egyet. Kiemelte, hogy ezen végzés kifejezetten tartalmazza, hogy „az erdősítési határidő mulasztása miatt erdőfelújítási biztosíték nyújtási kötelezettség megállapítása érdekében az erdészeti hatóság hivatalból eljárást indított.” Észrevételében vitatta a felperes által a felülvizsgálati eljárásra igényelt költség mértékét és kérte annak mérséklését.

[20] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Kiemelte, hogy az alperes a Kp. 78. § (4) bekezdésének alkalmazhatóságát egy olyan tény vonatkozásában (korábban letétbe helyezett erdőfelújítási biztosíték) tartotta irányadónak, amely az Adattárban mint közhiteles nyilvántartásban fellelhető. Kiemelte továbbá, hogy az alperes által a Kp. 78. § (4) bekezdésének értelmezésével összefüggésben hivatkozott kúriai döntések nem tekinthetők irányadónak, tekintettel arra, hogy azok egyike sem rögzíti, hogy a Kp. 78. § (4) bekezdése azt írja elő, hogy az ügyfélnek egy közhiteles nyilvántartásban rögzített adatról is tájékoztatnia kellene az eljáró hatóságot. Hivatkozott a Pp. 346. § (5) bekezdéséhez fűzött kommentárirodalom megállapításaira, és kiemelte, azok alapján a jogerős ítélet indokolása megfelel az irányadó jogszabályi követelményeknek, az egyértelműen tartalmazza azon figyelembe vett érveket és észrevételeket, amelyek a döntés rendelkező részének értelmezéséhez szükségesek. Megjegyezte, hogy az alperes által hivatkozott megelőző eljárás során keletkezett iratokban rögzített felhívás kizárólag a jegyzőkönyvben foglaltak vitatásával, illetve az ismételt helyszíni szemle lefolytatásával kapcsolatos észrevételek megtételének lehetőségét biztosította a felperes részére. Mivel a jegyzőkönyvben az ismételt erdőfelújítási biztosíték lerovására történő kötelezés, mint esetleges opció nem került rögzítésre, valamint az általa korábban teljesített erdőfelújítási biztosíték ténye az eljáró hatóság által ismert volt, így okkal feltételezhette, hogy a megelőző eljárás során ilyen tartalmú nyilatkozat megtétele nem szükséges. Kitért arra is, hogy ugyan az eljárás megindításáról szóló értesítésben az erdészeti hatóság kilátásba helyezte az erdőfelújítási biztosíték megfizetését, mint esetleges jogkövetkezményt, azonban arra az általános tájékoztatás körében került sor.

[21] Hangsúlyozta, hogy az erdőfelújítási biztosítékot korábban megfizette az adott terület vonatkozásában, továbbá annak tényét a közhiteles Adattár is tartalmazza, így megalapozottan feltételezte, hogy az erdőfelújítási biztosítékot ismételten nem írja elő az erdészeti hatóság.

[22] Az Evt. 72. § (1) és (1a) bekezdésében rögzített erdőfelújítási biztosítékokkal kapcsolatban kifejtette, hogy azok célja azonos, mégpedig az erdőfelújítási kötelezettség teljesítéséhez szükséges költségek biztosítása. Függetlenül attól, hogy a két bekezdés eltérő feltételekhez köti a biztosíték letétbe helyezését (az Evt. 72. § (1) bekezdés a korábbi határidőtúllépéshez, az Evt. 72. § (1a) bekezdés pedig a konkrét, meg nem kezdett felújításhoz), a jogintézmény rendeltetése és célja azonos és változatlan. Az Evt. 72. § (1a) bekezdését beiktató jogszabály indokolására hivatkozva arra utalt, hogy az nemcsak azt rögzíti, hogy „új szankcióként is alkalmazható esetenként” az Evt. 72. § (1a) bekezdésében rögzített rendelkezés, hanem azt is, hogy az az Evt. 72. § (1) bekezdésében meghatározott esetkört bővíti, ezáltal nem új jogintézmény, funkciójában pedig továbbra is az erdőfelújítás elvégzését ösztönzi. Az indokolás szerint az Evt. 72. § (1a) bekezdése szerint elrendelt

erőfelújítási biztosíték felszabadítására is az általános szabályok szerint kerülhet sor. Érvelése szerint az erőfelújítási biztosíték újonnan bevezetett esetköre abban a vonatkozásban irányadó, amennyiben nem áll rendelkezésre letétbe helyezett összeg az erdő felújítására, úgy az erdőgazdálkodót első körben bírságolás helyett biztosíték-nyújtásra kötelezik. A perbeli esetben az erőfelújításhoz szükséges pénzösszeg rendelkezésre állt az érintett erdőrészlet vonatkozásában, figyelemmel arra, hogy az erdészeti hatóság által az Evt. 72. § (1) bekezdése alapján előírt erőfelújítási biztosítékot a jogszabályoknak megfelelően a felperes letétbe helyezte. Kifogásolta, hogy az alperesi határozat nem rendelkezik a korábban megfizetett erőfelújítási biztosíték felszabadításáról, ami bizonytalan helyzetet teremt a visszatérítendő összeg mértékét illetően, és sérti az Ákr. szakszerűség elvét. Hivatkozott a Kúria Kfv.37.094/2023/6. számú döntésének [43] bekezdésére.

[23] Kifejtette, az eljáró bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes által elrendelt ismételt erőfelújítási biztosíték-nyújtási kötelezettség a korábban már befizetett biztosítékre tekintettel jogszabálysértő és aránytalan terhet ró a felperesre, mint erdőgazdálkodóra, nagyobb akadályt és számottevő mértékű késedelmet generálva az erőfelújítási kötelezettség elvégzése körében.

[24] Érvelése szerint a törvényszék helyesen mutatott rá arra is, hogy ismételt biztosíték előírása helyett az alperesnek az Evt. 106-106/C. §-ai alapján kellett volna eljárnia, e jogszabályhely biztosítja ugyanis az alperes részére azon szankció alkalmazásának lehetőségét, hogy az erdőgazdálkodó által elmulasztott, erdőgazdálkodási tevékenységet végrehajtás útján pótolja vagy azt foganatosításra az illetékes szervnek átadja. Álláspontja szerint a fennálló helyzetet (vagyis az erőfelújítási kötelezettség pótlását) pontosan ezen, Evt. 106., 106/B. és 106/C. §-aiban foglalt jogintézmények hivatottak rendezni, ugyanis az halaszthatatlanul szükséges erdőgazdálkodási tevékenységnek minősül. Kiemelte, hogy amennyiben az az alperesi értelmezés helytálló lenne, amely szerint ugyanazon mulasztás vonatkozásában ismételten erőfelújítási biztosíték fizetését és nem a feladat ellátásának foganatosítását írhatná elő az erdészeti hatóság, úgy az nem szolgálná az erdő rendeltetését, az erdő, illetve fásítás fennmaradását, mivel a biztosíték nyújtásával az erőfelújítási kötelezettség megkezdésének időpontja kitolódna. Mindez pedig veszélyeztetné az Evt. 2. §-ában foglalt törvényi célokat. Kiemelte, nem volt vitás, hogy az Evt. 106. § (1) bekezdés a) pontja az Evt. 72. § (1a) bekezdésében rögzítettekkel összhangban van, így az kizárólag az Evt. 72. § (1a) bekezdésében rögzítettek elmulasztása során alkalmazható. Ezzel összhangban az eljáró bíróság helyes értelmezést követve, konstans módon kizárólag az Evt. 106. § (1) bekezdésére, mint az új eljárás során irányadó jogszabályhelyre, továbbá az Evt. 106/B. § (1) bekezdésére utalt.

[25] Felülvizsgálati ellenkérelmében végül kifogásolta, hogy az eljáró bíróság a felperes elsőfokú eljárás során felmerült perköltségének összegét a felszámítottnál alacsonyabb összegben állapította meg.

A Kúria döntése és jogi indokai

[26] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint érdemben alapos.

[27] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálta felül.

[28] Az erdőfelújítási biztosíték körében a jogerős ítélet arra a megállapításra jutott, hogy az alperes a perbeli határozatának meghozatalakor nem tekinthetett volna el attól a tényről, hogy a perbeli erdőrészlet vonatkozásában a felperes korábban, az alperes egy korábbi kötelező határozata folytán már megfizette az erdőfelújítási biztosítékot.

[29] A Kúria rögzíti, hogy az alperes a 2021. július 30. napján kelt, HB/15-ERD/1531-2021. számú, korábbi határozatában a felperest a perbeli erdőrészlet vonatkozásában az Evt. 72. § (1) bekezdésében foglaltak alapján kötelezte az erdőfelújítási biztosíték megfizetésére, arra hivatkozva, hogy a felperes az adott tárgyév első napján (2020. január 1-jén) az erdőfelújítási kötelezettség alatt álló erdeinek 5 százalékán túllépte az erdőfelújításra vonatkozó határidőt, ezért a tarvágás végrehajtását a biztosíték letételéhez kötötte. Ezzel szemben a perbeli határozatában (2024. október 15. napján kelt, HB/15-ERD/7732-3/2024. számú határozat) az alperes a felperesi erdőgazdálkodót az Evt. 72. § (1a) bekezdése alapján kötelezte ugyanazon erdőrészletre vonatkozóan erdőfelújítási biztosíték letétbe helyezésére, mert arra a megállapításra jutott, hogy az Evt. 52. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a felperes túllépte az erdőfelújítás megkezdésére és pótlására vonatkozó határidőt. A felperes az alperes által megállapított tényállást nem vitatta, így azt sem, hogy az erdőfelújítást a határidőre nem kezdte meg.

[30] Az alperes felülvizsgálati kérelmére tekintettel a Kúriának az Evt. 72. § (1) bekezdése és 72. § (1a) bekezdése szerinti erdőfelújítási biztosíték jogintézményét kellett vizsgálnia, ezen belül elsősorban e két, elnevezésében megegyező jogintézmény jogi jellegét.

[31] A Kúria elsőként kiemeli, hogy a perbeli esetben az alperes a 2024. évi műszaki átvételének keretében 2024. július 24-én tartott helyszíni ellenőrzés során megállapította, hogy a felperes a perbeli erdőrészleten nem kezdte meg az erdőfelújítást, amelynek határideje az Evt. 52. § (1) bekezdése szerint 2022. évi műszaki átvétel időpontja volt. A felperes ezen kötelezettség elmulasztását sem a hatósági eljárás során, sem a keresetében nem vitatta. Mivel pedig az Evt. 72. § (1a) bekezdése szerint az erdészeti hatóság az erdőfelújítási biztosíték nyújtására *kötelezi* az erdőgazdálkodót, a biztosíték letétbe helyezésének körében az alperesnek nem volt mérlegelési lehetősége, ugyanis az Evt. 72. § (1a) bekezdése kőgens rendelkezés, ahogyan arra az alperes felülvizsgálati kérelmében helytállóan hivatkozott. A Kúria kiemeli, az Evt. 72. § (1a) bekezdés szerinti erdőfelújítási biztosíték letétbe helyezése előírásának egy feltétele volt, az, hogy a felperes mint erdőgazdálkodó az erdőfelújítás megkezdésére előírt határidőt elmulasztja. E feltétel a felperes által sem vitatottan teljesült, így az alperes jogszerűen döntött az erdőfelújítási biztosíték letétbe helyezésének elrendeléséről.

[32] Ezt követően azt kellett vizsgálni, hogy amennyiben az Evt. 72. § (1) bekezdése alapján már történt biztosíték nyújtására kötelezés, az kizárja-e az (1a) bekezdés szerinti, ismételt biztosíték nyújtási kötelezettség előírását. A Kúria e körben elsősorban rámutat, hogy sem az Evt., sem az FVM rendelet nem zárja ki, hogy az erdészeti hatóság az Evt. 72. § (1) bekezdése és (1a) bekezdése alapján is előírhasa az erdőfelújítási biztosíték letétbe helyezését, ilyen jogszabályi előírásra a felperes maga sem hivatkozott. Ezt támasztja alá az alperes által a felülvizsgálati kérelemben felhívott, az Evt. 72. § (1a) bekezdését beiktató Módtv.1.) 30. §-ához fűzött jogalkotói indokolás is, amely szerint „[a]z elmaradó erdőfelújítások bírságolása, ezáltal az erdőgazdálkodótól pénzelvonás helyett az erdőfelújítási biztosíték nyújtási kötelezettség előírása alkalmazási körének kiterjesztése indokolt, azért, hogy az erdőfelújítást annak elmaradása esetén a hatóság az elkülönített pénzüsszeg terhére akár mással is elvégeztethesse. Az erdőfelújítási biztosíték intézménye a jelenleg hatályos Evt.-ben már bevezetésre került, ennek szabályai közé illeszkedik új szankcióként is alkalmazható esetként az erdőfelújítás elmaradása esetén a hatóság által megkövetelhető biztosíték nyújtás, amely az erdőfelújítás elvégzését ösztönzi, a kötelezettség teljesítése esetén

pedig az általános szabályok szerint a letevő javára felszabadításra kerül.” Látható tehát, hogy a jogalkotó célja az erdőfelújítási biztosíték nyújtási kötelezettség alkalmazási körének kiterjesztése volt, aminek során újabb esetköröt határozott meg az erdőfelújítási biztosíték letétbe helyezése elrendelése körében. A Kúria utal továbbá az Evt. 72. § (1a) bekezdését módosító (Módtv.2.) 91. §-hoz fűzött törvényi indoklásra, amely szerint „*[a] módosítás alapján a kötelezésre okot adó jogsértés lesz önmagában az erdőfelújítás megkezdésének elmulasztása, de a pótlási kötelezettség elmulasztása is*”. Ezen indoklás egyértelművé teszi, hogy az erdőfelújítás megkezdésének elmulasztása önálló esetkör az erdőfelújítási biztosíték tekintetében.

[33] A Kúria mindemellett hangsúlyozza, az Evt. 72. § (1) bekezdése és az (1a) bekezdése szerinti erdőfelújítási biztosíték célja a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében foglalt hivatkozással szemben eltérő: az Evt. 72. § (1) bekezdése szerinti erdőfelújítási biztosíték elrendelésének funkciója a tarvágás végrehajtásához kapcsolódik, amivel szemben az Evt. 72. § (1a) bekezdése szerinti erdőfelújítási biztosíték letétbe helyezésének célja a megkezdeni elmulasztott erdősítés. A perbeli esetben az erdőfelújítási biztosíték letétbe helyezésének előírására a felperes esetében először a tarvágás feltételeként, majd az erdőfelújítás megkezdésének elmulasztása miatt került sor. Arra helyesen hivatkozott a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében, hogy mindkét erdőfelújítási biztosíték célja azonos: az erdőfelújítási kötelezettség teljesítéséhez szükséges költségek biztosítása, azonban figyelmen kívül hagyta azt a releváns körülményt, hogy azok az erdőfelújítás más-más fázisaihoz kapcsolódnak, az első a tarvágás végrehajtásának biztosításához, a második az elmulasztott erdőfelújítás megkezdéséhez. Míg a tarvágás végrehajtásának előfeltételeként előírt erdőfelújítási biztosíték esetében a felperes a perbeli erdőrészlet vonatkozásában még nem esett késelelembe, addig a perbeli alperesi határozat meghozatalakor már igen, ez utóbbi esetben ugyanis azért került az erdőfelújítási biztosíték letétbe helyezése előírásra, mert a felperes a perbeli erdőrészletben elmulasztotta az erdőfelújítás megkezdését. Az a felperesi hivatkozás, amely szerint az alperesi jogértelmezés esetén a hatóság kétszer akkora összegű biztosíték letétbe helyezését követelhetné meg, mint ami a területtel kapcsolatos erdőgazdálkodási feladatok elvégzéséhez szükséges lenne, ugyanezen okból alaptalan kifogás.

[34] Ezt az álláspontot támasztja alá az az alperes által helytállóan hivatkozott körülmény is, hogy a kétfajta erdőfelújítási biztosíték eltérő módon szabadítható fel: az Evt. 72. § (1) bekezdése alapján elrendelt erdőfelújítási biztosíték felszabadítására az Evt. 72. § (4a) bekezdése vonatkozik, míg az Evt. 72. § (1a) bekezdése szerinti erdőfelújítási biztosíték felszabadítására az Evt. 72. § (1b) bekezdése irányadó.

[35] Végül ezt az álláspontot erősíti az is, hogy a releváns jogszabályok más-más jogkövetkezményt fűznek az előírt erdőfelújítási biztosíték nyújtásának elmaradása esetére: míg az első esetben a kapcsolódó fakitermelés végrehajtását az erdészeti hatóság megtiltja (az FM rendelet 48. § (2) bekezdése alapján), a második esetben az erdészeti hatóság erdővédelmi bírságot szab ki (az Evt. 108. § (1) bekezdés c) pontja alapján).

[36] Az, hogy az alperesi határozat nem tartalmaz tájékoztatást a korábban letétbe helyezett erdőfelújítási biztosíték sorsáról, annak felhasználásáról, szintén nem jogszabálysértő, mert az Evt. szerinti erdőfelújítási biztosítékok letétbe helyezésének célja eltérő. Következésképpen a felperes által hivatkozott bizonytalan helyzet sem áll fenn.

[37] Az Evt. 106. § (1) bekezdése körében szintén helytállóan hivatkozott az alperes arra felülvizsgálati kérelmében, hogy az Evt. 72. § (1) bekezdése szerinti erdőfelújítási biztosítékot a tarvágás elvégzését megelőzően kell nyújtani, vagyis akkor, amikor az Evt. 52. § (1) bekezdése szerinti erdőfelújításra nyitva álló határidő még nem telt el, figyelemmel arra, hogy az erdőfelújítás megkezdésére a tarvágás elvégzését követő második év műszaki

átvételig van lehetőség. Ezzel szemben az Evt. 106. § (1) bekezdés a) pontja az Evt. 72. § (1a) bekezdésével összhangban értelmezhető: amennyiben ugyanis az erdőgazdálkodó még az Evt. 72. § (1a) bekezdése szerinti erdőfelújítási biztosíték nyújtását követően sem kezdte meg az erdőfelújítást, az erdészeti hatóság a halaszthatatlanul szükséges erdőgazdálkodási tevékenységet elrendeli, ha ennek elmaradása az erdő, fásítás fennmaradását vagy fejlődését veszélyezteti, az erdő rendeltetésének betöltését akadályozza. Az Evt. 106. § (1) bekezdés a) pontja akkor kerül alkalmazásra, ha az erdészeti hatóság már elrendelte az erdőfelújítást, a határidő eredménytelenül eltelt, és a mulasztásra tekintettel az Evt. 72. § (1a) bekezdése szerinti erdőfelújítási biztosíték nyújtására kötelezés is előírásra került.

[38] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy téves következtetésre jutott a jogerős ítélet abban a körben, hogy az alperesnek nem a biztosíték nyújtására való kötelezést kellett volna ismételten elrendelnie, hanem az Evt. 106. § és 106/B. §-ai alapján az erdőfelújításához kapcsolódó erdőgazdálkodási tevékenység elrendelését az erdőfelújítási biztosíték mint fedezet terhére.

[39] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a fentiek mellett hivatkozott a Kp. 78. § (4) bekezdésének megsértésére is, egyrészt abban a körben, hogy az erre történt alperesi hivatkozást a bíróság nem vizsgálta, arról jogerős ítéletében nem adott számot, másrészt azért, mert azt nem alkalmazta.

[40] A Kúria mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a Kp. 78. § (4) bekezdésében meghatározott bizonyítási szabály alkalmazása a bíróságok hivatalból, felek hivatkozásától független kötelezettsége. Mindemelllett az alperes felülvizsgálati kérelmében helytállóan hivatkozott arra, hogy az eljáró bíróság az alperes Kp. 78. § (4) bekezdésre történt hivatkozásának alkalmazhatóságáról, vagy alkalmazhatóságának kizártságáról sem a tárgyalási jegyzőkönyvben, sem külön végzésben, sem pedig ítéletének indokolásában nem foglalt állást. Az erdőfelújítási biztosíték körében kifejtettek tekintettel azonban a Kúria megállapította, hogy ezen eljárási jogszabálysértés a perbeli ügyben nem volt releváns.

[41] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében vitatta, hogy az eljáró bíróság az általa felszámított perköltség összegét csökkentette. A Kúria ezzel kapcsolatban rámutat, a Kp. 118. § (4) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél ellenfele abban a körben, amelyre nézve a kérelmet befogadták, felülvizsgálati ellenkérelmet vagy csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjeszthet elő. A perbeli esetben az alperes felülvizsgálati kérelmében a perköltség összegét nem vitatta, a felperes így a perköltség összegét felülvizsgálati ellenkérelmében nem tehette vitássá.

[42] A Kúria a fentiekben kifejtettekre figyelemmel a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárásban az eljáró bíróságnak a felperes keresetét a fentiekben kifejtettek szem előtt tartásával kell elbírálnia.

A döntés elvi tartalma

[43] *Nem kizárt, hogy az erdészeti hatóság az erdőfelújítási biztosíték letétbe helyezését az Evt. 72. § (1) bekezdése és az (1a) bekezdése alapján is előírja, mert azok célja és rendeltetése is eltérő.*

Záró rész

[44] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése alapján a felek kérelmének hiányában tárgyaláson kívül járt el.

[45] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 110. § (3) bekezdésére figyelemmel a felperes részére a felülvizsgálati eljárás során felmerült költséget az általa felszámítottak szerint állapította meg. A Kúria a felperes által a felülvizsgálati eljárásra felszámított költség összegét az elvégzett jogi munkával arányban állónak találta. Tekintettel arra, hogy az alperes nem hatályos jogszabály alapján számította fel a felülvizsgálati eljárás során felmerült költségét, a Kúria részére a felülvizsgálati eljárásra nem állapított meg költséget.

[46] A végzéssel szembeni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. szeptember 9.

Dr. Sugár Tamás s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bögös Fruzsina s.k.
előadó bíró

Dr. Balogh Zsolt s.k.
bíró

Dr. Dobó Viola s.k.
bíró

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k.
bíró